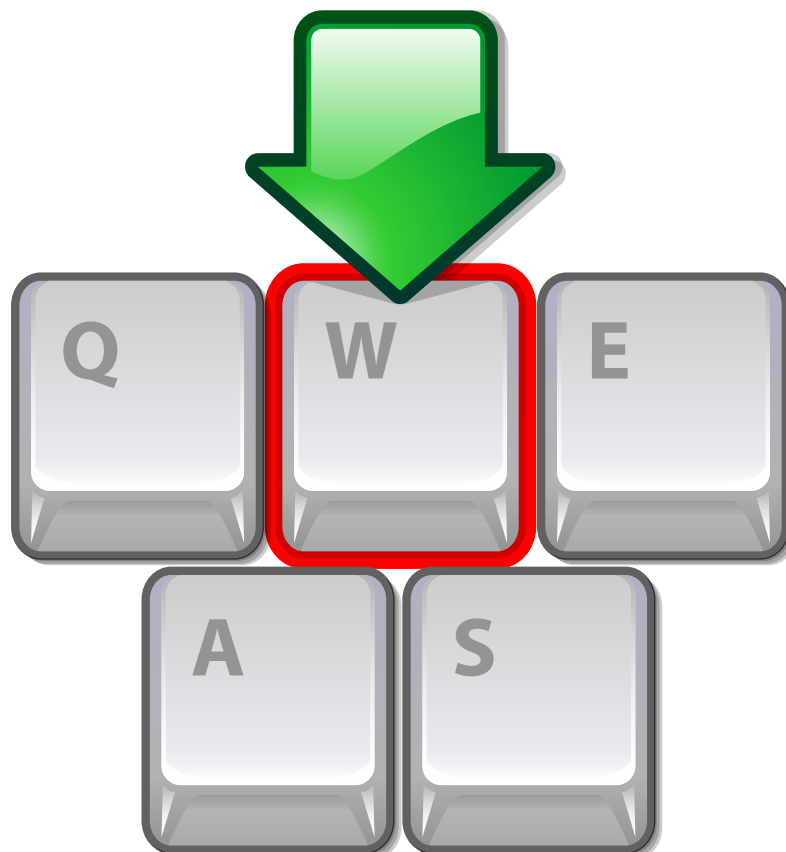

Handboek van KTouch

Håvard Frøiland
Andreas Nicolai
Sebastian Gottfried
Vertaler/Nalezer: Jaap Woldringh

Handboek van KTouch

Inhoudsopgave

1	Leren blind typen met Typetrainer	7
1.1	Inleiding	7
1.1.1	Wat is Typetrainer?	7
1.1.2	Mogelijkheden	8
1.2	De eerste stapjes	8
1.2.1	Uw eigen profiel aanmaken	8
1.2.2	Een les uitzoeken	9
1.2.3	Oefenen	10
1.2.4	Uw vorderingen bekijken	12
1.3	Oefening voorbereiden	12
1.3.1	De werkbalk van Typetrainer	12
1.3.1.1	Profielbeheer	13
1.3.1.2	Menu van Typetrainer	14
1.3.1.3	Instellingendialoog	15
1.3.2	Cursus en les selecteren	16
1.3.2.1	Andere cursus kiezen	16
1.3.2.2	Lessen vrijgeven	16
1.3.2.3	Oefenen op een andere toetsenbordindeling	17
1.4	Efficiënt oefenen	17
1.4.1	Oefenmethodes	17
1.4.1.1	Constante snelheid	17
1.4.1.2	Accuratesse is koning	17
1.4.1.3	Fouten herstellen	17
1.4.2	De oefenles onderbreken	18
1.4.2.1	Automatisch	18
1.4.2.2	Handmatig	18
1.5	Het volgen van de vorderingen	18
1.5.1	Statistieken voor snelheid en accuratesse	19
1.5.1.1	Filteren per les	19
1.5.2	Foutenstatistieken	20

2	Typetrainer uitbreiden	22
2.1	Cursussen aanmaken	22
2.1.1	Cursuseigenschappen	23
2.1.2	Lessen toevoegen	25
2.1.2.1	Kwaliteitscontroles in de tekstbewerker van de les	27
2.2	Toetsenbordindelingen aanmaken	28
2.2.1	Eigenschappen van toetsenbordindelingen	28
2.2.2	Toetsen toevoegen	30
2.2.2.1	Normale toetsen	30
2.2.2.1.1	Karakters voor de toets	31
2.2.2.2	Samensteltoetsen	32
2.3	Eigen lessen	32
2.4	Uw resultaten delen met anderen	33
2.4.1	Exporteren/Importeren	33
3	Dankbetuigingen en licentie	35

Lijst van tabellen

2.1 Samensteltoetsen	32
--------------------------------	----

Samenvatting

Typetrainer is een programma waarmee u kunt leren blind typen. Typetrainer bevat oefenteksten, en gaat automatisch naar een ander niveau, afhankelijk van uw vorderingen. Het programma toont welke toets u als volgende moet aanslaan, en met welke vinger.

Hoofdstuk 1

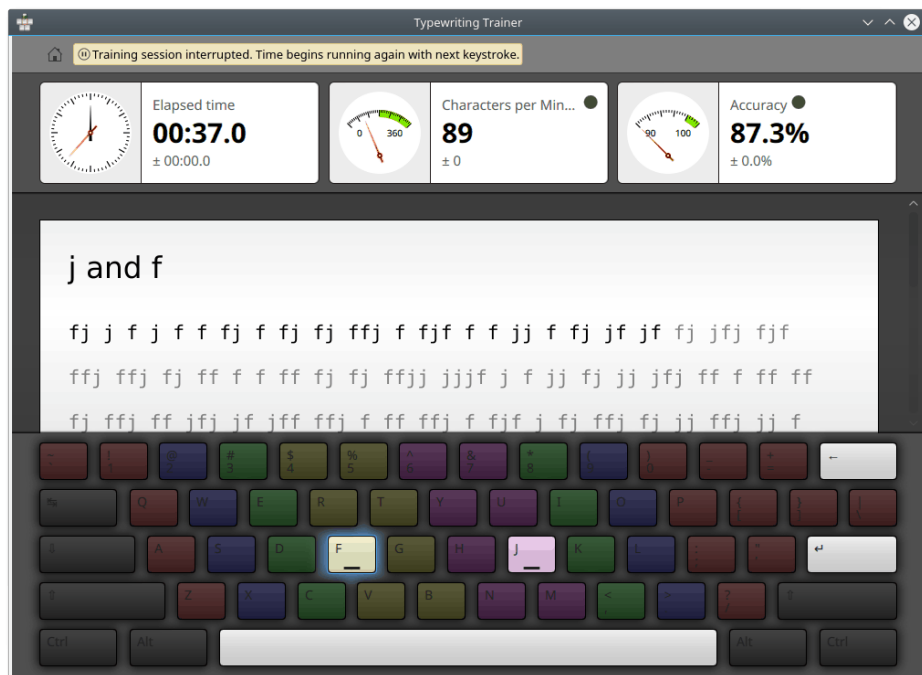
Leren blind typen met Typetrainer

1.1 Inleiding

1.1.1 Wat is Typetrainer?

Typetrainer is een programma waarmee u kunt leren blind typen.

Typetrainer bevat oefenteksten, en gaat automatisch naar een ander niveau, afhankelijk van uw vorderingen. Het programma toont welke toets u als volgende moet aanslaan, en met welke vinger.

Typetrainer is een leerprogramma voor blindtypen voor persoonlijk gebruik. U leert met alle vingers te typen, stap voor stap, zonder daarbij op het toetsenbord te moeten kijken. Hierdoor kunt u straks veel sneller typen.

1.1.2 Mogelijkheden

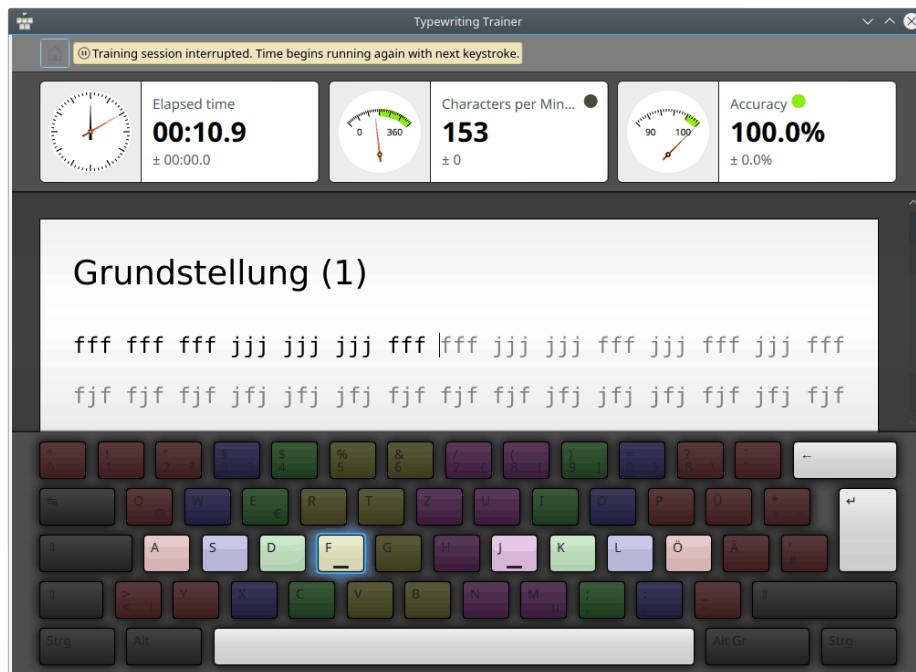
In zijn huidige versie heeft Typetrainer heel wat handige eigenschappen, zoals:

- Bevat vele verschillende lessen in vele talen en een handig bewerkingsprogramma voor lessen
- Ondersteuning voor diverse toetsenbordindelingen met de mogelijkheid om zelfgedefinieerde indelingen te gebruiken
- Gedurende de oefensessie wordt uitgebreide statistische informatie verzameld waarmee u (of uw leraar) uw vorderingen kunt analyseren

Het programma heeft nog vele andere eigenschappen, die worden behandeld in de daarvoor bestemde hoofdstukken van dit handboek.

1.2 De eerste stapjes

Hier is nog een schermafdruk van Typetrainer in actie, deze keer met een Duits toetsenbord en oefenles:

Hoewel het leren blind typen met Typetrainer en met het programma werken eigenlijk erg eenvoudig is, zullen we Typetrainer in de volgende secties wat nader beschouwen.

1.2.1 Uw eigen profiel aanmaken

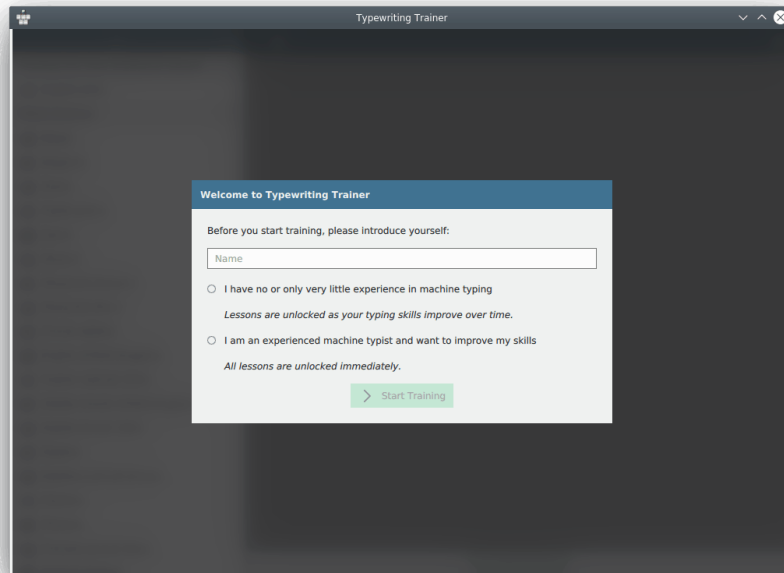
Bij de eerste keer dat u Typetrainer start, ziet u een scherm waarin u uw eerste profiel kunt aanmaken. U kunt hier een naam voor kiezen, en het niveau van uw typevaardigheid instellen.

TIP

Het door u gekozen niveau bepaalt het gedrag van Typetrainer. Voor beginners worden de lessen een voor een beschikbaar door ze te doen. Voor de gevorderde typist zijn alle lessen direct na vanaf het begin beschikbaar.

OPMERKING

Denk goed na wat u kiest, In dit profiel kunt u de keus niet meer veranderen. Maar u kunt natuurlijk wel altijd weer een nieuw profiel aanmaken, waarin u iets anders kiest.

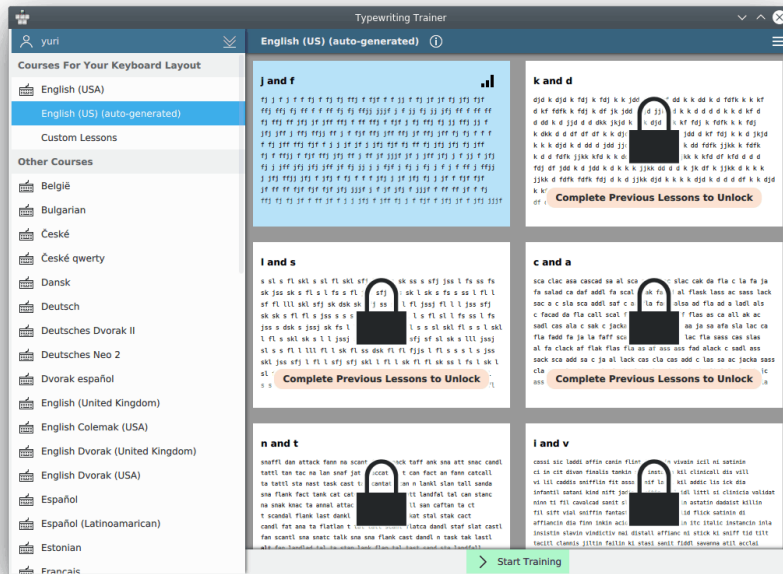

Nadat u op de knop **Start oefening** heeft gedrukt, komt u in het thuis scherm. Dit is ook het eerste scherm dat u ziet als u de volgende keer Typetrainer start.

1.2.2 Een les uitzoeken

In het thuis scherm van Typetrainer is een werkbalk en kunt u een les uitzoeken. Voor meer informatie zie Section [1.3](#).

Handboek van KTouch

Typetrainer toont u de eerste beschikbare les voor uw huidige toetsenbordindeling.

Door op de bijbehorende miniatures rechts in het venster te klikken, kunt u tussen lessen en aangepaste lessen schakelen.

OPMERKING
Op sommige platformen, met name van Microsoft® Windows®, is het automatisch detecteren van de toetsenbordindeling niet aanwezig. In zo'n geval moet u klikken op de knop in de werkbalk, het submenu **Toetsenbordindeling instellen...** kiezen, en de naam kiezen van de toetsenbordindeling, of van een soortgelijk toetsenbord. Als uw toetsenbord niet voorkomt in de lijst, dan kunt u er zelf een maken, zie Section 2.2.

Kies de les die u wilt maken uit de lijst links in het venster. U kunt niet de voor u geblokkeerde lessen kiezen, gekenmerkt met , omdat die nog te moeilijk voor u zijn. Door lessen met goed gevolg te maken kunt u steeds meer lessen doen. De vooruitblik van de geselecteerde les ziet u rechts van de lijst met lessen.

TIP
Meer informatie over de gekozen les kunt u laten zien of verbergen met behulp van de knop naast de naam van de les.

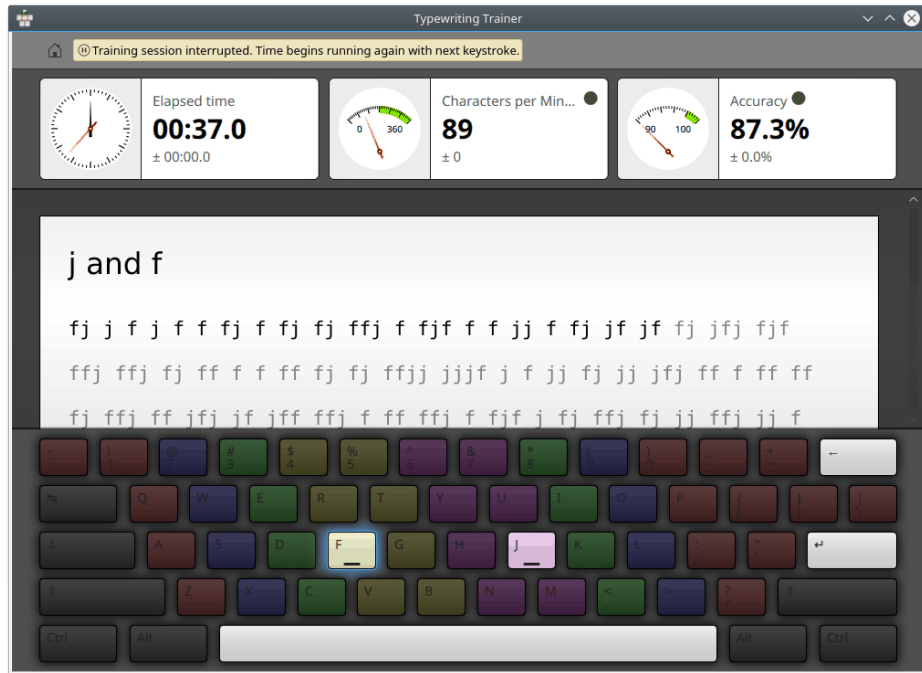
Wanneer u een les heeft gekozen klikt u op **Start oefening**, u komt dan in het oefenscherf van Typetrainer.

1.2.3 Oefenen

In het oefenvenster van Typetrainer ziet u drie hoofdsecties:

1. Bovenin wat statistieken van het typen, in informatievakken

2. De tekst die u moet typen
3. Een afbeelding van het toetsenbord

OPMERKING
Het zichtbaar zijn van delen van het oefenschermbord kan worden ingesteld met behulp van de [instellingdialoog van Typetrainer](#).

Plaats uw beide wijsvingers op de beide toetsen op uw toetsenbord gekenmerkt door de kleine ribbeltjes, nabij het midden van de middelste rij met karakters (US: f en j). Op deze manier zullen uw vingers de ervoor bestemde toetsen bijna automatisch vinden. Uw duimen moeten zich boven de spatiebalk bevinden, de enige toets die zij tijdens het typen zullen aanslaan. De andere vingers moeten worden geplaatst op de drie toetsen naast de toetsen voor de wijsvingers, op de middelste rij van karakters. Toetsen voor de zelfde vingers worden met dezelfde kleur gekenmerkt. Probeer uw handen zo weinig mogelijk te bewegen, en probeer steeds uw vingers naar de ruststand te laten terugkeren na het typen van een karakter.

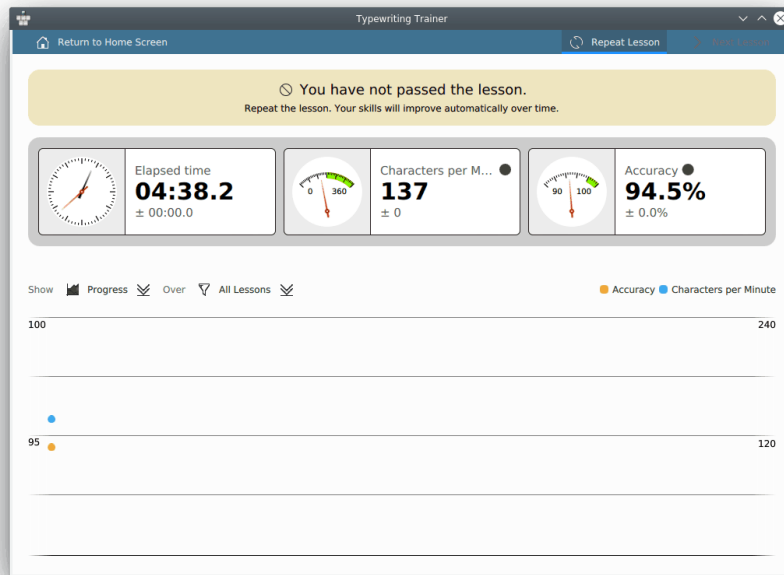
Begin nu de tekst te typen in het midden van het scherm. De volgende toets die u moet indrukken wordt altijd aangegeven op het getoonde beeld van het toetsenbord. Bij het typen kunt u fouten maken en op de verkeerde toets drukken. In dat geval verandert de kleur van de karakters in rood, en moet u een of meer keren op **Backspace** drukken om het foute teken (of tekens) te wissen.

Nadat een regel met tekst met succes is voltooid, gaat u met **Enter** naar de volgende regel.

TIP
De toets gebruikt voor het naar de volgende regel gaan kan worden gewijzigd met behulp van de [instellingdialoog van Typetrainer](#)

1.2.4 Uw vorderingen bekijken

Na het voltooien van een les toont Typetrainer het scherm met de scores. Hierin worden uw huidige les- en niveaustatistieken en een grafische geschiedenis van voorgaande oefensessies zichtbaar gemaakt.

In het dialoogscherm voor statistieken kunt u een bepaalde les kiezen om te tonen, of **Alle lessen**. U kunt dit gebruiken voor het onderscheid tussen uw algemene prestaties, of alleen in bepaalde lessen.

Indien u denkt dat u de volgende les aankunt, kiest u **Volgende les** in de werkbalk, zodat u door kunt gaan met de volgende les van de huidige cursus, of u kiest **Les herhalen**, zodat u de huidige les opnieuw kunt proberen. De knop **Volgende les** is alleen beschikbaar als u deze les met goed gevolg heeft gedaan.

Indien u naar een andere les of cursus wilt gaan, dan drukt u op de knop **Terug naar thuis scherm**.

Indien u niet meer verder wilt gaan met oefenen met Typetrainer, dan sluit u gewoon het programma af.

1.3 Oefening voorbereiden

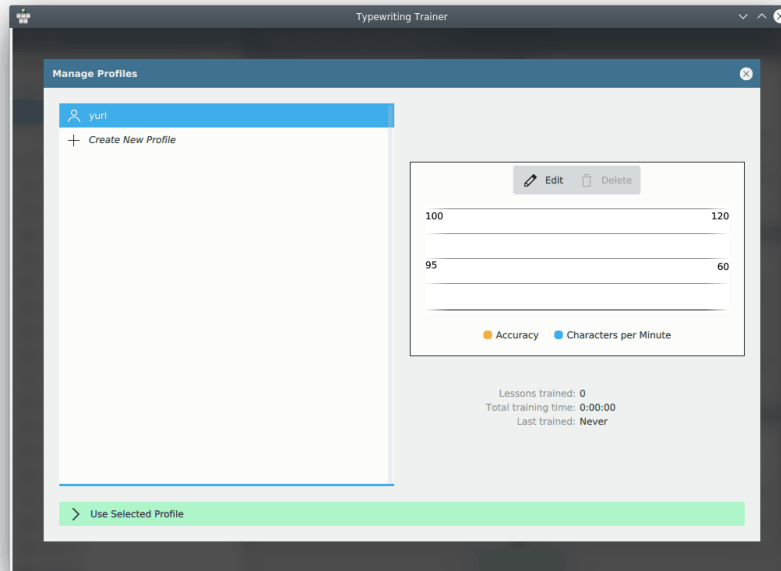
Zo goed als alles in het thuis scherm van Typetrainer wijst eigenlijk zich zelf. De bovenste werkbalk is de plaats waar u de instellingen van Typetrainer kunt zien en wijzigen. De keuze van de cursussen kunt u gebruiken om informatie over de cursussen te bekijken, en tussen cursussen te schakelen.

1.3.1 De werkbalk van Typetrainer

De werkbalk van Typetrainer bevat de profielknop links, en de menuknop voor toepassingen rechts.

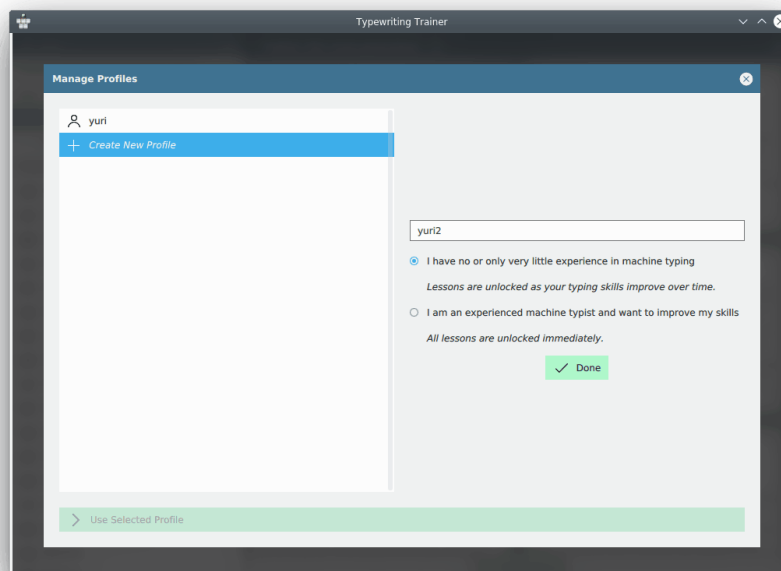
1.3.1.1 Profielbeheer

De profielknop met de naam van het huidige profiel, links in de werkbalk van het thuis scherm, kunt u gebruiken voor het beheer van profielen in Typetrainer.

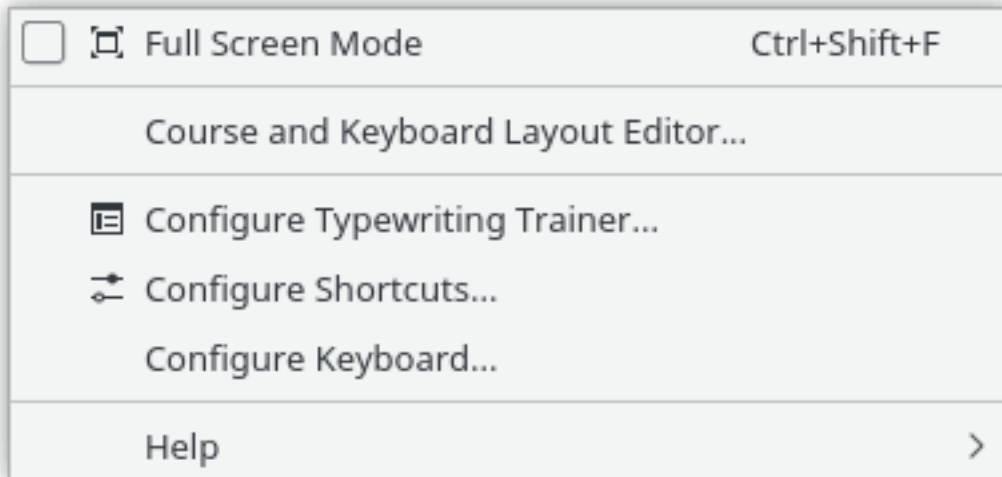
U kunt de instellingen van bestaande profielen bekijken, profielen wissen of aanmaken, met de knop **+**.

Met de knop **Bewerken** schakelt u naar de modus voor bekijken. U kunt een profiel selecteren en terugkeren naar het thuis scherm door op de knop **Geselecteerd profiel gebruiken** te klikken.

1.3.1.2 Menu van Typetrainer

U kunt het menu van Typetrainer openen met de knop in de werkbalk van het thuis-scherm.

Hieronder vindt u een overzicht van de menu-onderdelen met bij elk een korte beschrijving.

Volledig scherm (Ctrl+Shift+F)

Aan/uit zetten volledig scherm in Typetrainer

Bewerker cursussen en toetsenbordindelingen...

Openen van het [bewerkingsvenster](#) van Typetrainer

Typetrainer instellen...

Tonen van de [instellingendialoog](#) van Typetrainer

Sneltoetsen instellen...

De sneltoetsen instellen die u wilt koppelen aan sommige acties

Toetsenbordindeling instellen...

Een sneltoets voor de module Systeeminstellingen waarmee de instellingen van het toetsenbord kunnen worden gewijzigd. Nuttig voor het voorbereiden van oefeningen op een andere toetsenbordindeling.

OPMERKING

Op platformen die ondersteuning ontberen voor het automatisch detecteren van de toetsenbordindeling, met name Microsoft® Windows®, wordt deze toegang vervangen door een submenu waarin u de toetsenbordindeling in Typetrainer met de hand kunt instellen.

Typetrainer heeft het gewone KDE **Help**-menu. Meer informatie vindt u in de sectie [Helpmenu](#) in de Basisinformatie van KDE.

1.3.1.3 Instellingendialoog

U kunt heel wat instellen in Typetrainer. De instellingen zijn globaal, voor alle profielen. Open de instellingendialoog door op de knop te klikken, rechts in de bovenste werkbalk in het thuis scherm, en daarna **Typeoefeningen instellen...** te kiezen.

Instellingen voor oefeningen

In deze dialoog kunt u de opties selecteren die het uiterlijk van het lesvenster en het gedrag bepalen, van Typetrainer.

Met het keuzevakje **Verbeteringen van typefouten forceren** kunt u bepalen dat typefouten verbeterd moeten worden.

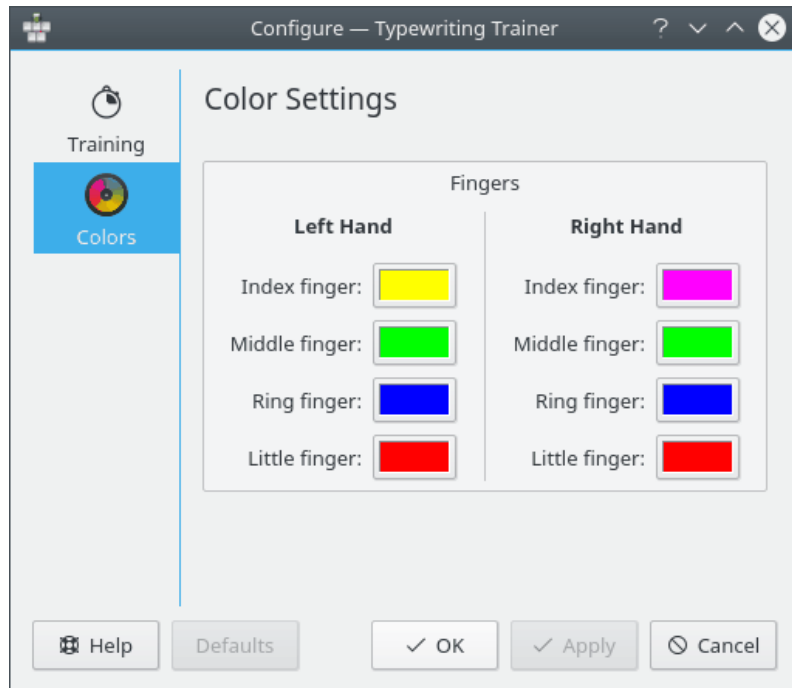
U kunt de zichtbaarheid instellen van statistieken en toetsenborden tijdens de oefening, met behulp van de aankruisvakjes voor **Toetsenbord tonen** en **Statistieken tonen**

De toets waarmee u naar de volgende regel kunt gaan van de oefentekst, kan worden gekozen uit twee opties: **Enter** of **Space**.

Met de **Grenzen voor niveauverhoging** kunnen instellingen worden gekozen voor het vrijgeven van lessen op een hoger niveau. Typetrainer controleert na elk niveau de opgegeven grenzen, en beslist dan of de volgende les wordt vrijgegeven. Indien de typesnelheid en de accuratesse beiden beter zijn dan of gelijk aan de genoemde grenzen, wordt de les op het volgende hogere niveau door Typetrainer vrijgegeven.

Kleurinstellingen

In deze dialoog kunt u de door Typetrainer gebruikte kleuren wijzigen.

U kunt de achtergrondkleur kiezen voor elk van de vingertoetsen.

1.3.2 Cursus en les selecteren

Typetrainer detecteert uw toetsenbordindeling automatisch, en toont alleen de voor deze toetsenbordindeling geschikte cursussen.

OPMERKING

Op sommige platformen, met name Windows®, is het automatisch detecteren van de toetsenbordindeling niet aanwezig. U moet die dan in het applicatiemenu met de hand instellen.

1.3.2.1 Andere cursus kiezen

Als er meerdere cursussen beschikbaar zijn, dan kunt u uw favoriete cursus kiezen met de knoppen and rechts van de cursusnamen. Indien er maar één cursus is, dan zijn deze knoppen niet zichtbaar.

1.3.2.2 Lessen vrijgeven

Indien u heeft gekozen **Ik heb geen of erg weinig ervaring met typen** tijdens de [initiële profiel-aanmaak](#), dan merkt u dat enkele lessen geblokkeerd zijn. Deze lessen worden gemarkeerd met het pictogram en zijn pas beschikbaar als u met de voorgaande lessen klaar bent.

OPMERKING

De instellingen voor het voltooien van de lessen kunnen worden gewijzigd in de [instellingendialoog van Typetrainer](#).

1.3.2.3 Oefenen op een andere toetsenbordindeling

In Typetrainer kunt u op elke toetsenbordindeling oefenen. U hoeft alleen maar te drukken op de in het oefenprogramma gemarkeerde toetsen, onafhankelijk van wat er op de toetsen staat van uw werkelijke toetsenbord.

Selecteer **Toetsenbordindelingen...** in het applicatiemenu en selecteer een andere toetsenbordindeling. Daarna past Typetrainer zich hieraan aan, en biedt het u de cursussen aan die bij deze indeling passen.

OPMERKING

Op platformen zonder automatische detectie van de toetsenbordindeling, met name Microsoft® Windows®, moet u eerst het besturingssysteem instellen voor het gebruik van de door u gewenste toetsenbordindeling, om op te oefenen, waarna u deze zelfde indeling kiest in het applicatiemenu van Typetrainer.

1.4 Efficiënt oefenen

1.4.1 Oefenmethodes

Hierna volgt wat algemeen advies over hoe u blindtypen kunt oefenen.

1.4.1.1 Constante snelheid

Om efficiënt te leren blindtypen is het belangrijk dat u niet zo snel mogelijk probeert te typen, maar dat u probeert dit met een constante snelheid te doen, en een natuurlijk ritme probeert te vinden waarmee u de toetsen indrukt.

1.4.1.2 Accuratesse is koning

Het volgende waar u op moet letten, is aandacht te besteden aan accuratesse. Alleen wanneer u met de huidige vrijgegeven toetsen goed overweg kunt, wat inhoudt dat u er nog maar weinig fouten mee maakt, kunt u met kans op succes de volgende lessen voltooien, waarin er nog meer toetsen worden gebruikt. U zult merken dat u bijna automatisch het blindtypen zult gaan beheersen, wanneer u slechts heel weinig fouten maakt, en u kostbare tijd uitspaart wanneer u niet steeds weer zo veel fouten moet herstellen.

OPMERKING

Daarom is het niveau voor de accuratesse, nodig voor het vrijgeven van een volgende les, standaard ingesteld op 98%, terwijl de snelheidseis tamelijk gematigd is ingesteld op slechts 180 karakters per minuut.

1.4.1.3 Fouten herstellen

Indien u fouten maakt, is het belangrijk die op een efficiënte manier te herstellen. Het verbeteren van een enkel karakter is bijna altijd langzamer dan het verbeteren van het hele woord. Voor het laatste hoeft u slechts op **Ctrl-Backspace** te drukken, en het hele woord opnieuw te typen. De mentale belasting hiervoor is slechts gering. Voor de eerste actie moet u eerst de plaats van de fout lokaliseren, de fout op exact de juiste locatie wissen, het missende deel van het woord bepalen, en dit opnieuw typen. Dit vereist veel meer aandacht dan het opnieuw typen van het hele woord.

1.4.2 De oefenles onderbreken

1.4.2.1 Automatisch

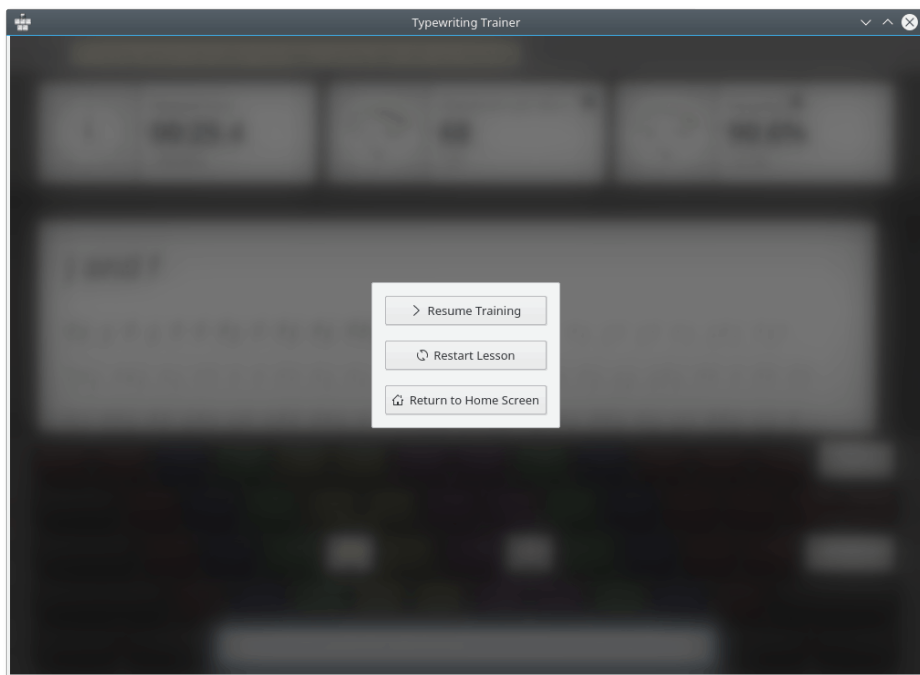
Indien u een dialoog opent, of naar een ander programma schakelt, terwijl u bezig bent met een oefenles, wordt de oefening onderbroken, en wordt de tijdmeting gestopt, totdat u weer terugkomt in het venster van Typetrainer, en een toets aanslaat.

De oefensessie wordt ook onderbroken na vijf seconden van inactiviteit van de gebruiker.

1.4.2.2 Handmatig

U kunt de huidige oefensessie handmatig onderbreken met de knop in de werkbalk.

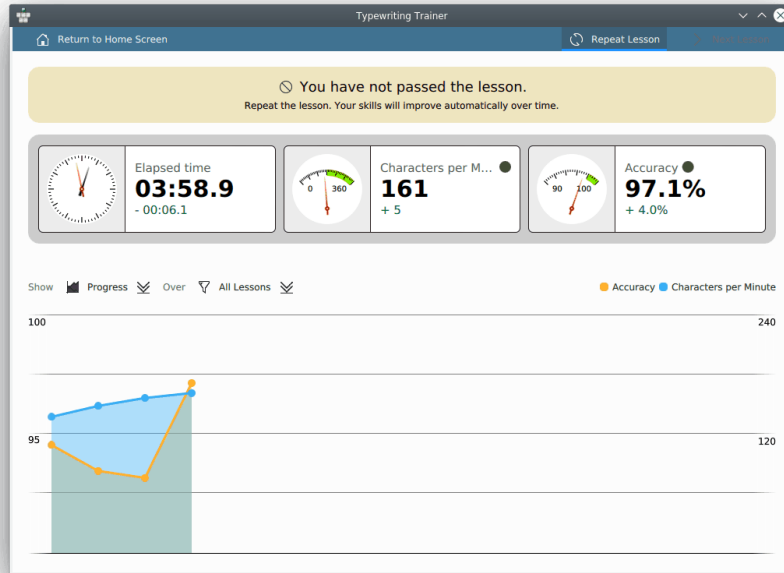
Als u klikt op de knop in de werkbalk, onderbreekt Typetrainer de huidige oefensessie, en toont het u een menu met enkele verdere mogelijke acties.

1.5 Het volgen van de vorderingen

Na het voltooien van een les, gaat u niet automatisch terug naar het thuis scherm. In plaats daarvan wordt u een speciale samenvatting getoond, en een scherm met statistische informatie.

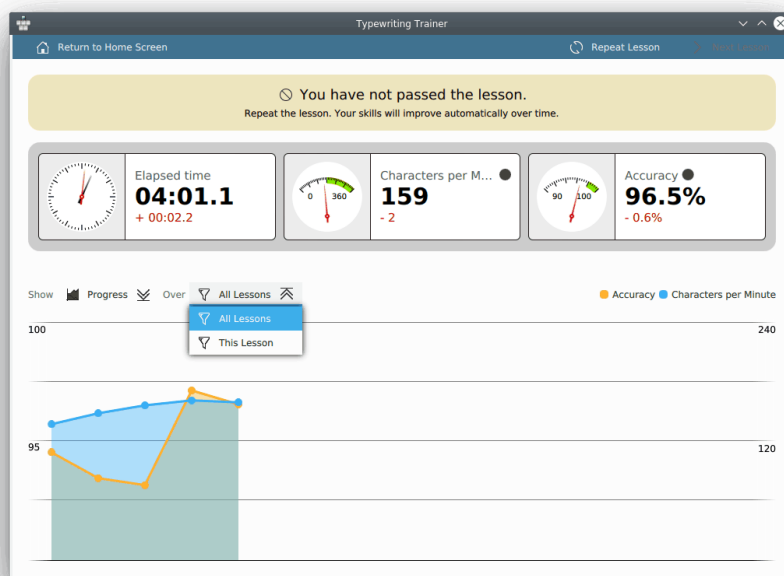
1.5.1 Statistieken voor snelheid en accuratesse

1.5.1.1 Filteren per les

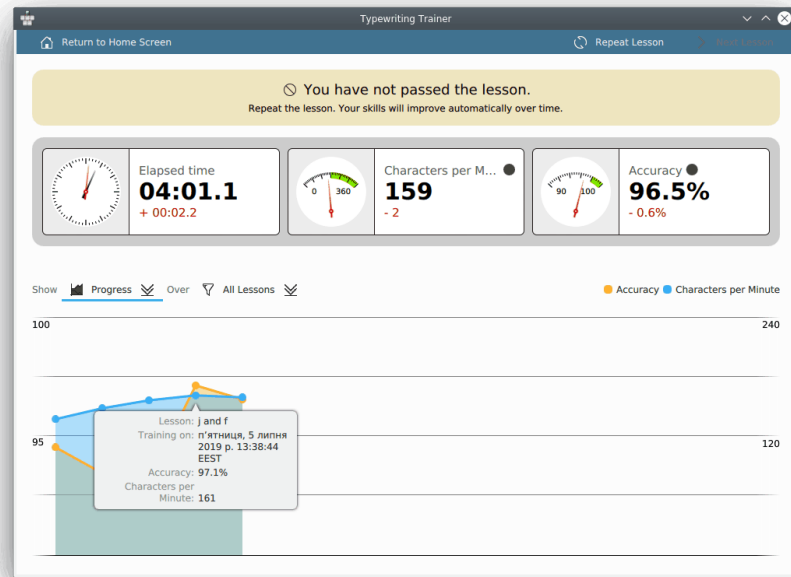
Met behulp van de statistieken voor uw snelheid en accuratesse kunt u uw leerproces volgen, en zien waar u nog aandacht aan moet besteden.

De statistische gegevens kunnen per les worden gefilterd, in het neerklapmenu bij **Over**. Dit kan nuttig zijn voor het volgen van uw vorderingen in de huidige les, en die te vergelijken met de vorderingen in andere lessen.

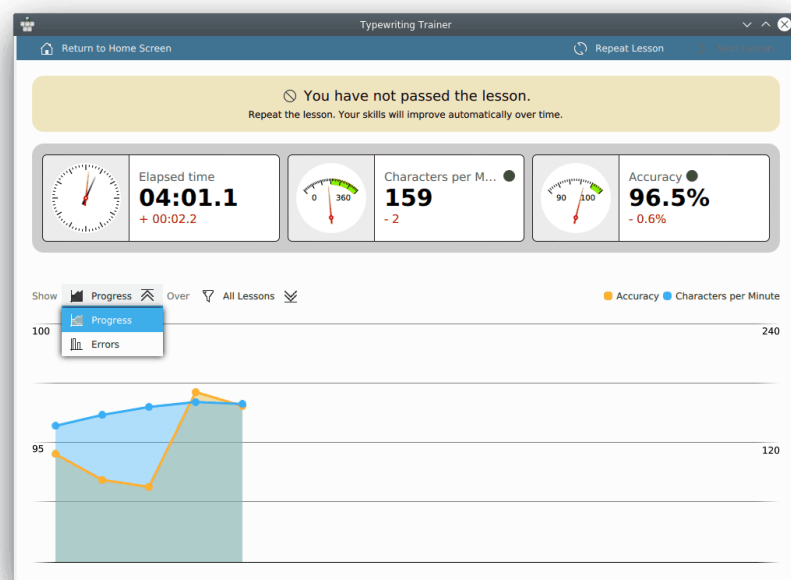
Handboek van KTouch

U kunt nog meer gegevens zien over uw oefensessie. Houdt u de muisaanwijzer boven een punt in de grafiek, Typetrainer toont u dan de statistieken van de daarbij behorende sessie.

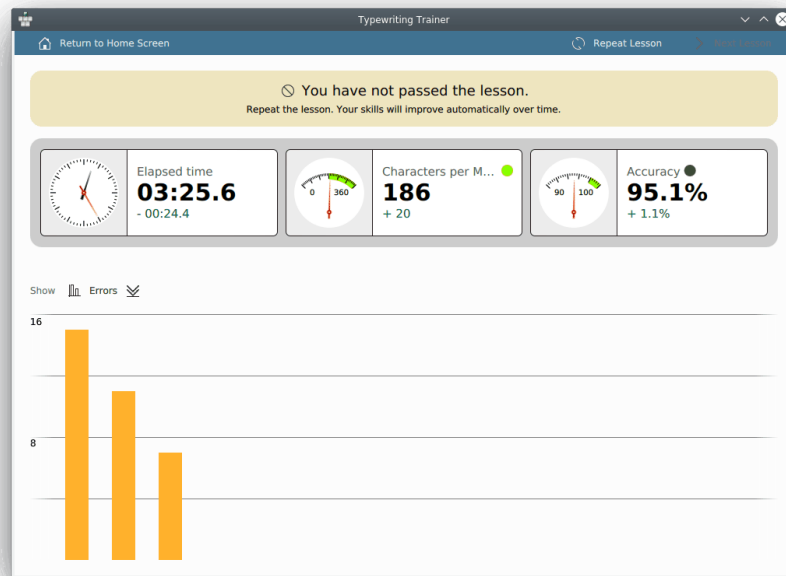
1.5.2 Foutenstatistieken

U kunt in het scorescherm schakelen naar het tonen van de gemaakte fouten per toets, met behulp van het neerklapmenu naast **Tonen**.

In deze modus toont Typetrainer een staafdiagram voor fouten, voor elke toets in de laatste oefensessie.

Handboek van KTouch

U kunt weer terugkeren naar de grafiek voor lessen met behulp van het zelfde neerklapmenu naast **Tonen**.

Indien u een les met goed gevolg heeft voltooid, kunt u direct beginnen met oefenen met de volgende les door op **Volgende les** te klikken in de werkbalk. U kunt ook dezelfde les nog een keer doen met **Herhalen** of terugkeren naar het thuis scherm met de resterende knop.

Hoofdstuk 2

Typetrainer uitbreiden

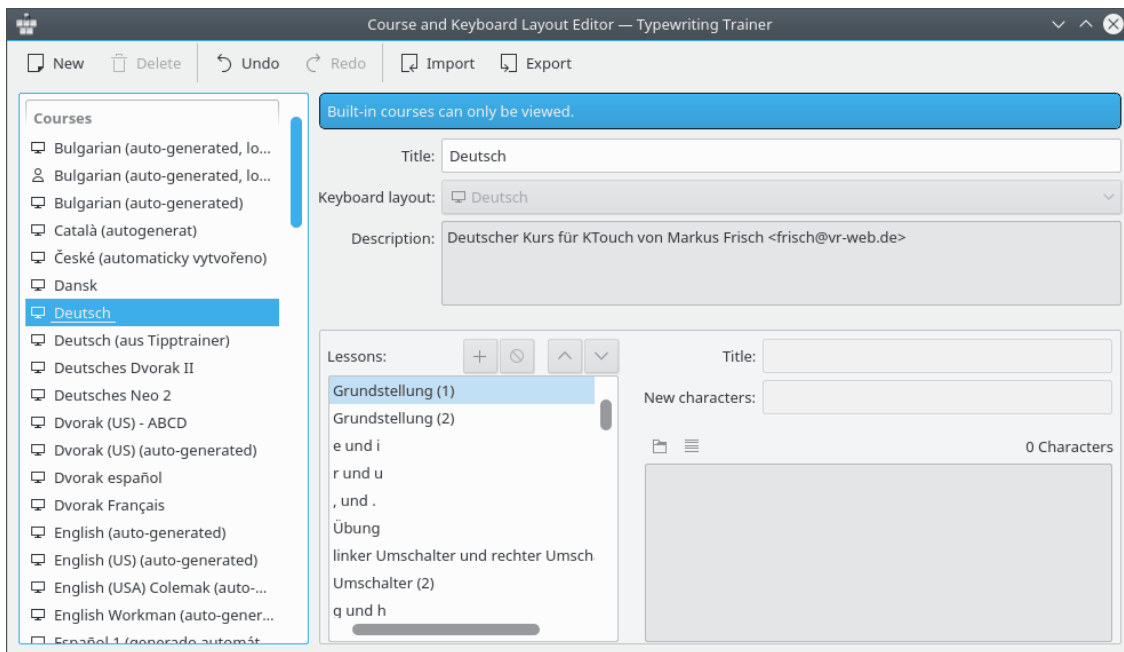
2.1 Cursussen aanmaken

U kunt eenvoudig zelf een oefencursus aanmaken met behulp van het in Typetrainer ingebouwde bewerkingsprogramma voor cursussen en toetsenbordindelingen. Druk op de knop

 rechts in de werkbalk in het thuis scherm, en kies **Cursus en toetsenbordindeling bewerken....** U kunt een bestaand cursusbestand openen, of van het begin af aan een lege cursus aanmaken, of een bestaande cursus gebruiken als sjabloon.

BELANGRIJK

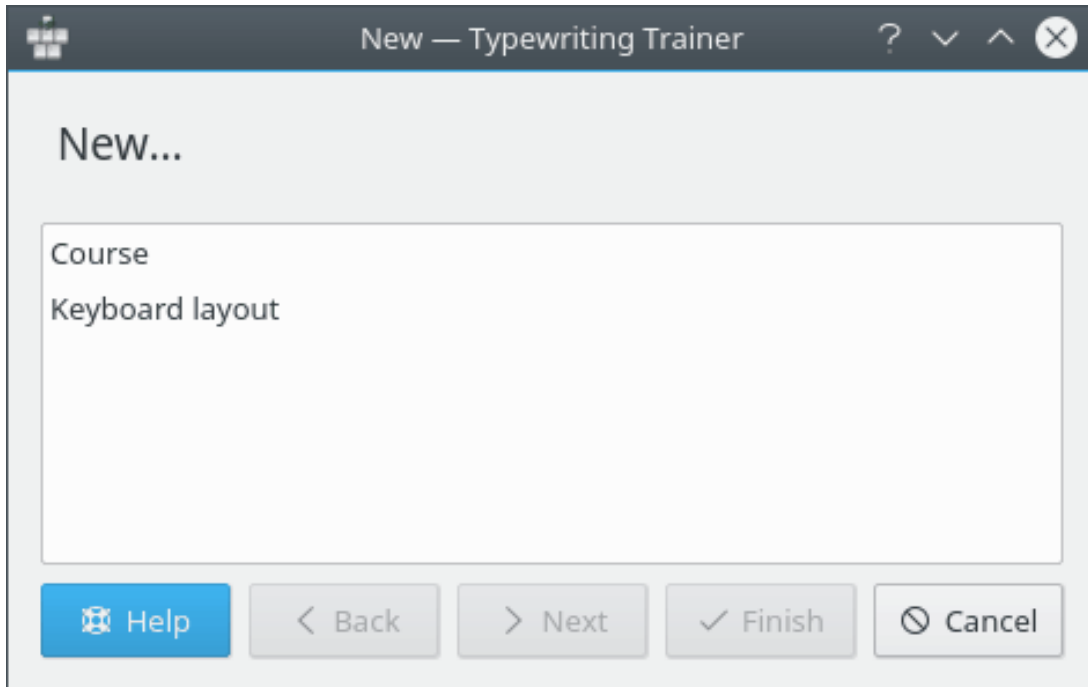
De ingebouwde cursussen kunt u niet bewerken, zelfs met schrijftoegang tot de installatiemap.

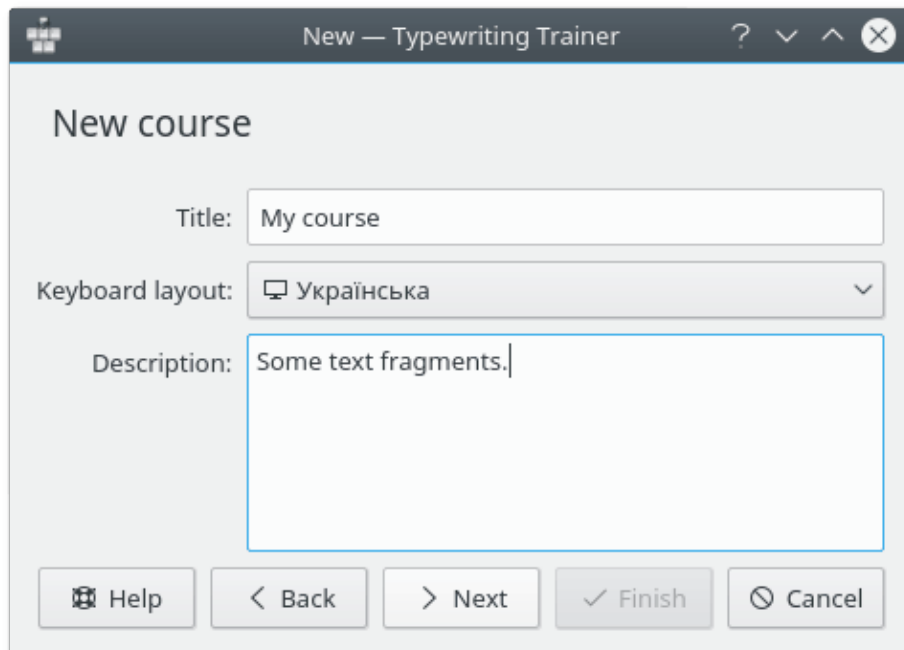
2.1.1 Cursuseigenschappen

De eigenschappen van de cursus kunnen worden gekozen in de assistent van Typetrainer voor het aanmaken van een cursus. U start deze assistent door te drukken op de knop in de werkbalk in het venster van **Cursus en toetsenbordindeling bewerken**.

In de eerste pagina van de assistent van Typetrainer voor het aanmaken van een cursus kunt u het gegevenstype kiezen. Selecteer **Cursus** en klik op **Volgende**.

In de tweede pagina van de assistent kunt u de naam, de toetsenbordindeling en de cursusbeschrijving invoeren.

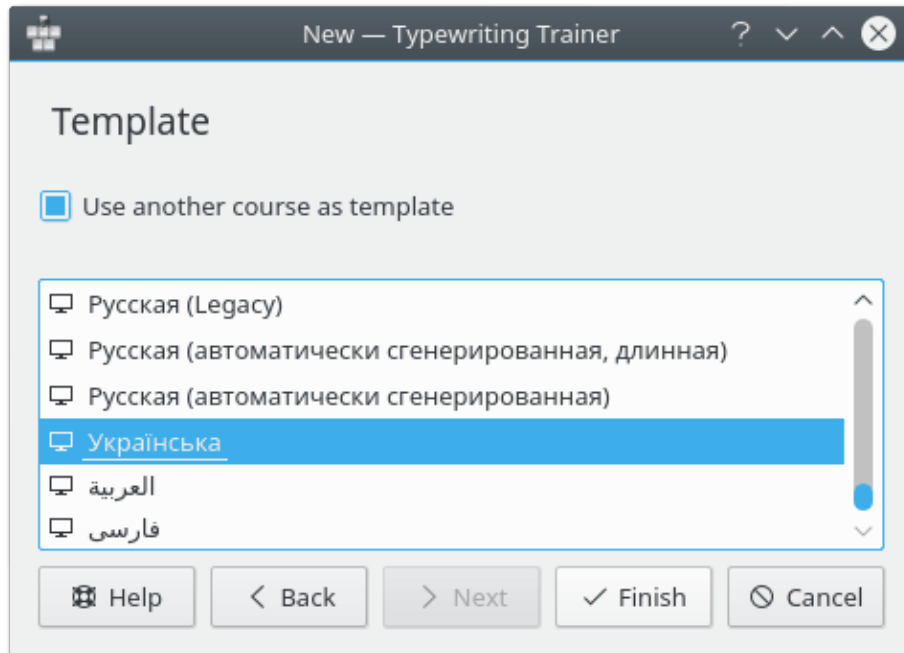

Handboek van KTouch

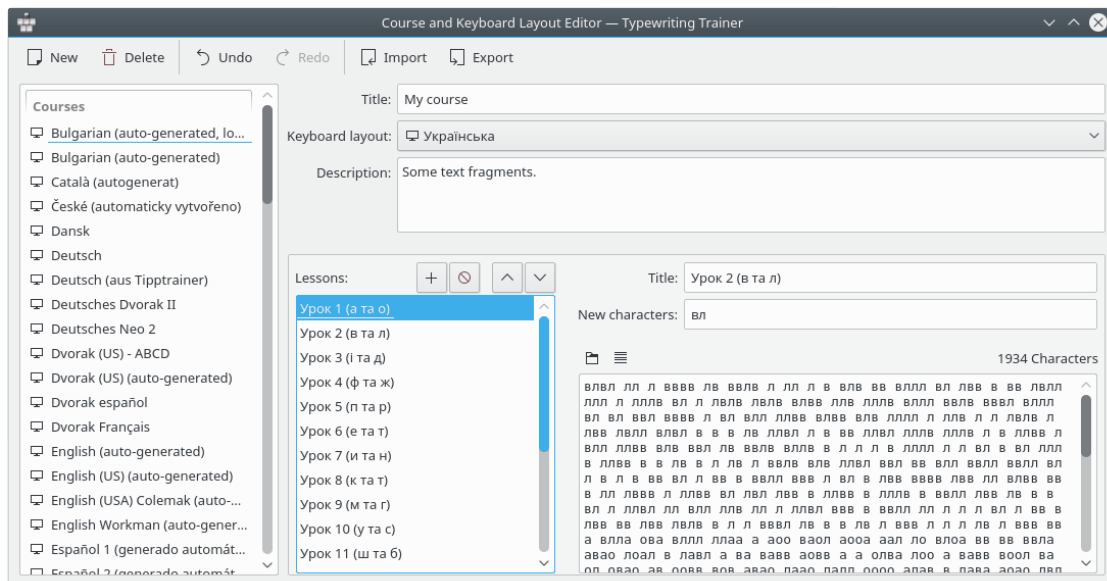
De naam van de cursus is van belang in het snelkeuzemenu in de cursuslijst en voor de statistieken.

In de cursusbeschrijving moet informatie worden opgenomen over de auteur, en de bron van de lesgegevens, indien aanwezig. Deze beschrijving kan worden getoond door op de knop te drukken in de werkbalk van het thuis scherm van Typetrainer.

Wanneer u klaar bent met het invoeren van de geëigende waarden, klikt u op de knop **Volgende**.

In de derde pagina van de assistent kunt u een andere cursus kiezen als sjabloon voor uw nieuwe cursus. Selecteer de cursus in de lijst en druk op **Voltoeien**.

Typetrainer opent het venster voor de cursusbewerker, klaar voor de invoer van de inhoud van uw cursus.

2.1.2 Lessen toevoegen

Een cursus is een geordende verzameling van lessen. Om efficiënt blindtypen te kunnen oefenen moet de inhoud van de cursus voldoen aan een paar eisen.

Geef de les een betekenisvolle naam

Voor elk niveau kunt u de nieuwe karakters/toetsen opgeven in de les. Het is goed om de nieuwe karakters op te nemen in de naam van de les. Klik op een naam in de lijst van **Lessen**: en voer een betekenisvolle naam in,

UITLEG

De tekst die u invoert als naam van de oefenstof, wordt getoond als lesinformatie in de cursuslijst in het thuis scherm. Het is voor de gebruiker veel makkelijker de juiste les te kiezen, als de les een betekenisvolle naam heeft.

De eerste les moet gaan over de basistoetsen

Gewoonlijk heeft een toetsenbord twee toetsen met voelbare ribbeltjes op de tweede rij, die bestemd zijn voor de wijsvingers. Deze twee toetsen, en de drie naastliggende toetsen naar buiten, zijn de basistoetsen. Dat zijn op het US-toetsenbord de toetsen gekenmerkt met *asdfjkl*; (In Nederland zijn bijna alle toetsenborden van dit type).

UITLEG

Deze acht toetsen zijn voor elke vinger de startpositie. Men moet de locatie van deze toetsen goed onthouden voordat men met succes kan leren blindtypen.

Introduceer per les twee nieuwe toetsen

De volgorde van het vrijgeven van toetsen is niet vast, maar gewoonlijk worden toetsen geïntroduceerd in paren, behorend bij dezelfde vinger aan beide handen. Ga hierbij van binnen naar buiten vanaf de basistoetsen. Op deze manier komen de toetsen van de vierde rij het laatst aan de beurt. Geef de voorkeur aan toetsen die in uw taal belangrijk zijn, dit kan het nodig maken de genoemde volgorde wat aan te passen. In het Frans zijn bijvoorbeeld de accenten erg belangrijk, wat het nodig maakt om in de lessen al vroeg aan de accenttoets aandacht te besteden.

UITLEG

Als er meer toetsen worden geïntroduceerd, kunnen de lessen voor de cursist al gauw te moeilijk worden, en kan hij zijn motivatie verliezen. Introduceer belangrijke toetsen eerst, zodat u al vroeg echte woorden kunt laten typen.

Extra aandacht voor de nieuwe toetsen

Zorg er voor dat de karakters bij de nieuw geïntroduceerde toetsen het meest worden gebruikt, of minstens in de oefentekst heel veel worden gebruikt.

UITLEG

Na het met succes voltooien van de les moet de cursist de nieuwe toetsen goed beheersen. Dit kan alleen als in de oefenstof de nieuwe karakters behoorlijk vaak voorkomen.

Las herhalingslessen in, tussen lessen waarin nieuwe toetsen worden geleerd

Voeg een herhalingsles in tussen elke twee of drie lessen waarin nieuwe toetsen worden geleerd. In de herhalingslessen moeten alle reeds bekende letters zo veel mogelijk even vaak voorkomen.

UITLEG

Door zulke lessen worden de verkregen vaardigheden versterkt, en wordt het mogelijk het gehele oefenniveau te controleren. Zij zijn ook meer geschikt voor herhaalde oefeningen om de typevaardigheden nog verder te verbeteren.

Lessen speciaal voor hoofdletters

Er moeten lessen aanwezig zijn waarin goed aandacht wordt besteed aan hoofdletters. Ideaal is het wanneer hoofdletters in stappen worden geïntroduceerd: eerst alleen de linker **Shift**-toets, daarna de rechter, daarna beide, gevolgd door een of meer herhalingslessen.

UITLEG

Het leren van de hoofdletters is het moeilijkste onderdeel van het leren blindtypen. Dus moet hieraan in de lessen extra aandacht worden besteed.

De gehele toetsenbordindeling behandelen

Dit betreft karakters en symbolen die op andere manieren beschikbaar zijn dan alleen via **Shift**. Ideaal is het als elk karakter, cijfer en teken dat op de toetsen voorkomt van een echt toetsenbord, aan bod komt.

UITLEG

Hoe vollediger een cursus is, hoe meer een cursist er mee kan leren. De cursus is zo ook interessant voor hen die reeds heel aardig kunnen blindtypen.

Met de knoppen kunt u een nieuwe les toevoegen aan de cursus, een geselecteerde les uit de cursus verwijderen, en / de volgorde van de lessen in de cursus wijzigen.

BELANGRIJK

Wees voorzichtig met het wissen van een les. Op deze manier kunt u het beschikbaar zijn van lessen voor de gebruikers van de cursus ongedaan maken. Indien u plannen heeft de cursus grondig te wijzigen, kunt u beter de bestaande cursus gebruiken als basis voor een nieuwe cursus.

De inhoud van de les kan worden gewijzigd in het bewerkingsveld rechtsonder. U kunt stukken tekst kopiëren vanuit uw favoriete tekstverwerker, en die in dit veld plakken.

Met de knop kunt u een tekstbestand openen dat wordt ingelezen in het tekstveld van de les.

Met de knop kunt u de lestekst over meerdere regels verdelen. De bewerker van Type-trainer zorgt er dan voor dat er op elke regel niet meer dan de aanbevolen 60 karakters zijn.

Laten we aannemen dat u een nieuwe les wilt toevoegen. Daarbij kunt u een aantal richtlijnen in acht nemen:

Geef lessen een beschrijvende naam

Noem de nieuwe karakters, indien die er zijn, en vertel anders wat het doel is van de les.

UITLEG

Goede namen voor de lessen maken het zoeken van de juiste cursus gemakkelijker, als iemand iets speciaal wilt gaan oefenen.

De tekst in de les moet bestaan uit werkelijke woorden en zinnen

Optimaal is een les een begrijpelijke doorlopende tekst over een vrij gekozen onderwerp.

UITLEG

Oefenen met werkelijke woorden en zinnen is effectiever dan oefenen met willekeurige combinaties van willekeurige karakters, omdat dit het werkelijke typen meer benadert. En het is natuurlijk ook veel leuker.

Vermijd karaktercombinaties die geen woorden zijn

Dit is misschien onmogelijk in de eerste lessen, waarbij slechts weinig karakters beschikbaar zijn, maar werkelijke woorden moeten zo snel mogelijk worden gebruikt. Gebruik nooit verkeerd gespelde woorden.

UITLEG

Willekeurige karaktercombinaties zijn moeilijk te typen, en komen bij het dagelijkse typen zelden voor. Verkeerd gespelde woorden zijn verwarrend, en hebben zelfs een negatieve invloed op het leerproces, omdat de cursist misschien de verkeerde spelling gaat onthouden.

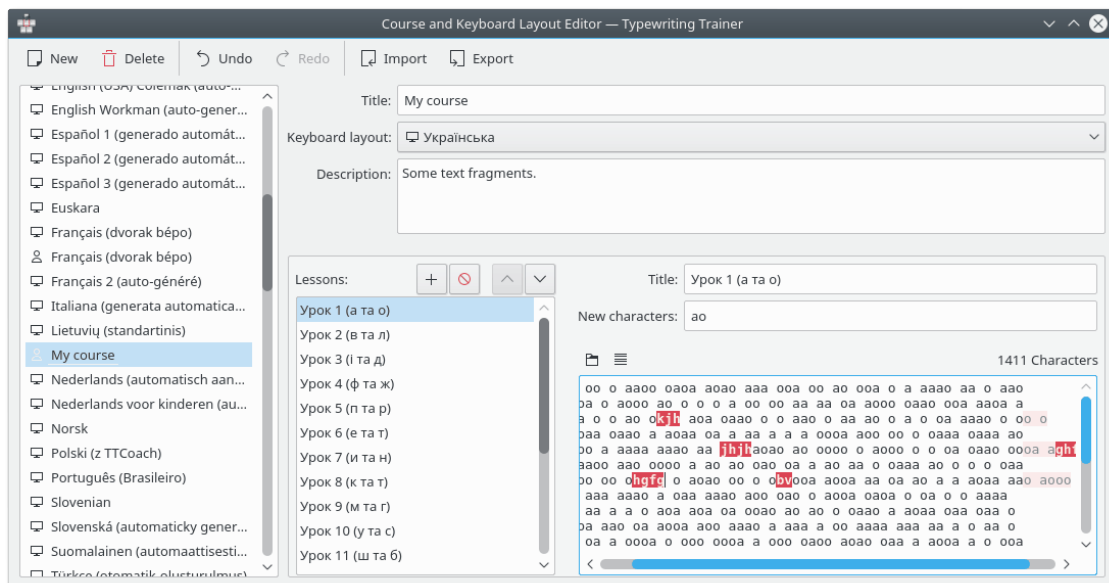
De tekst in de lessen moet ongeveer 600 karakters lang zijn

De tekst mag ook wel langer zijn, tot 1200 karakters is oké, maar de lessen mogen niet korter zijn. Dit geldt met name voor de herhalingslessen.

UITLEG

Door binnen deze grenzen te blijven kan een ongeoefende cursist (~20 karakters per minuut) een les in vijf tot tien minuten afmaken. Langere lessen worden frustrerend, en kortere lessen hebben geen effect.

2.1.2.1 Kwaliteitscontroles in de tekstbewerker van de les

Hierboven ziet u een schermbeeld van de cursusbewerker waarin een problematische les wordt getoond, waarin een van de ingebouwde kwaliteitscontroles is te zien: als een les een karakter bevat die in die les niet beschikbaar is, omdat dit karakter in deze les of een van de vorige nog

niet aan bod is gekomen, dan wordt het met rood weergegeven. Er is ook een controle voor te lange regels, de karakters na de laatst toegestane positie worden in een lichtere tint weergegeven.

Links is er een lijst van alle aan Typetrainer bekende gegevensbestanden, zowel ingebouwd als door de gebruiker gemaakt. Als de gebruiker een ingebouwde hulpbron selecteert, verandert de bewerker in een eenvoudig bekijkprogramma. Indien de gebruiker een toetsenbordindeling selecteert, dan past het programma zich daaraan aan.

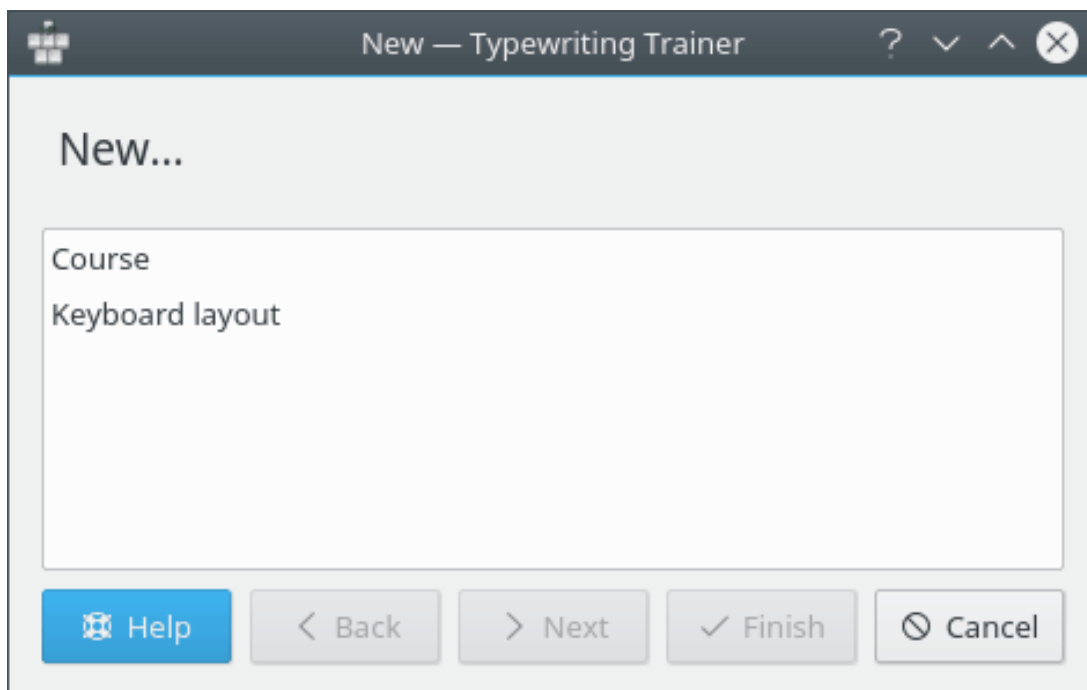
2.2 Toetsenbordindelingen aanmaken

U kunt met het bewerkingsprogramma van Typetrainer uw eigen toetsenbordindeling aanmaken. Het is gewoonlijk het beste om uit te gaan van een bestaande indeling, die lijkt op de toetsenbordindeling die u wilt maken. Op die manier kunt u een heleboel werk besparen.

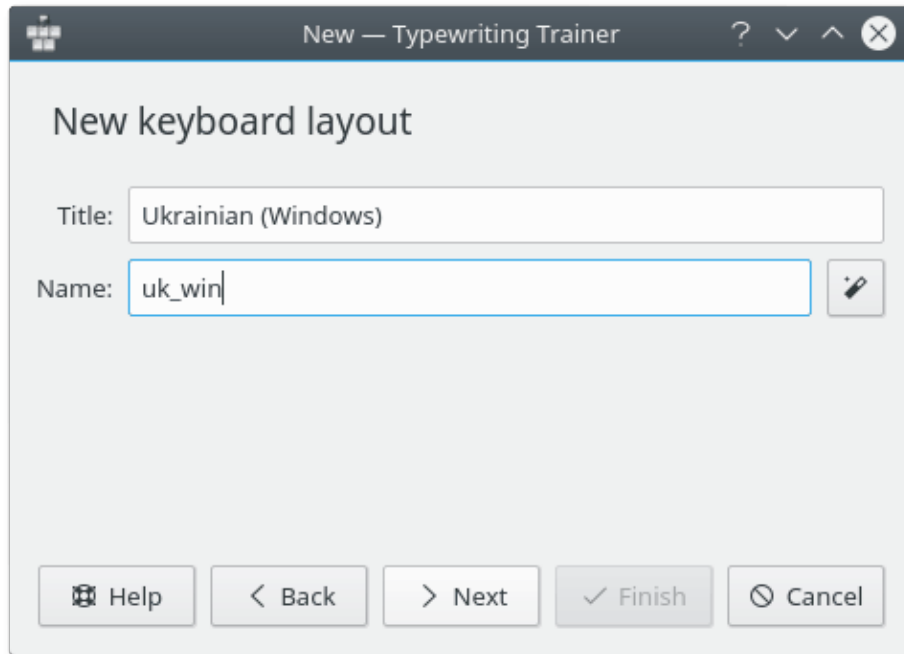
2.2.1 Eigenschappen van toetsenbordindelingen

Met de assistent voor het maken van een toetsenbordindeling in Typetrainer kunt u de eigenschappen van de toetsenbordindeling kiezen. U kunt deze assistent starten door te klikken op de knop in de werkbalk in het venster van **Cursus en toetsenbordindeling bewerken**.

In de eerste pagina van de assistent van Typetrainer kunt u het type kiezen van de gegevens. Selecteer **Toetsenbordindeling** en druk op **Volgende**.

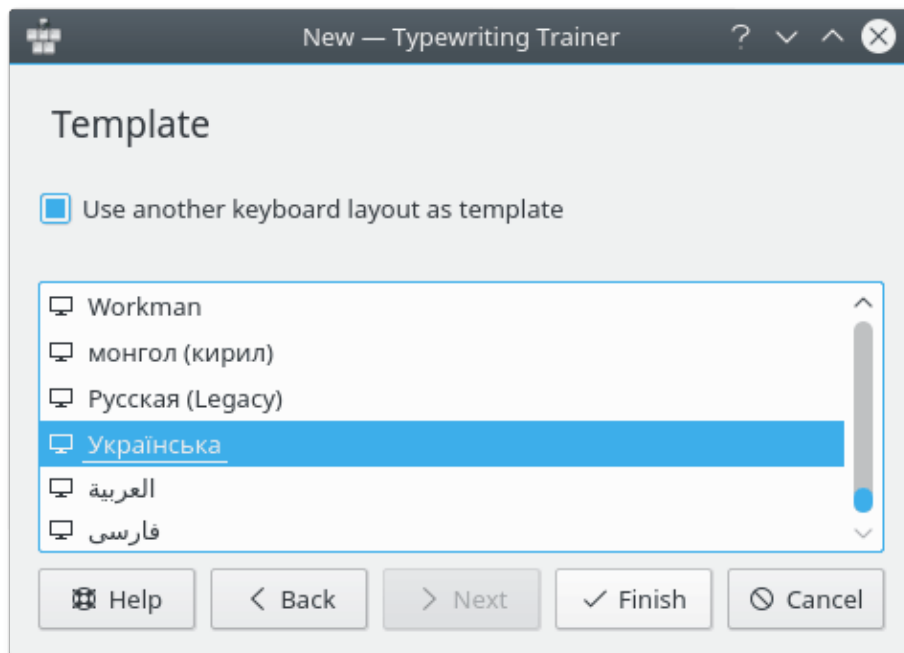

In de tweede pagina van de assistent kunt u de titel opgeven, en de naam van de indeling.

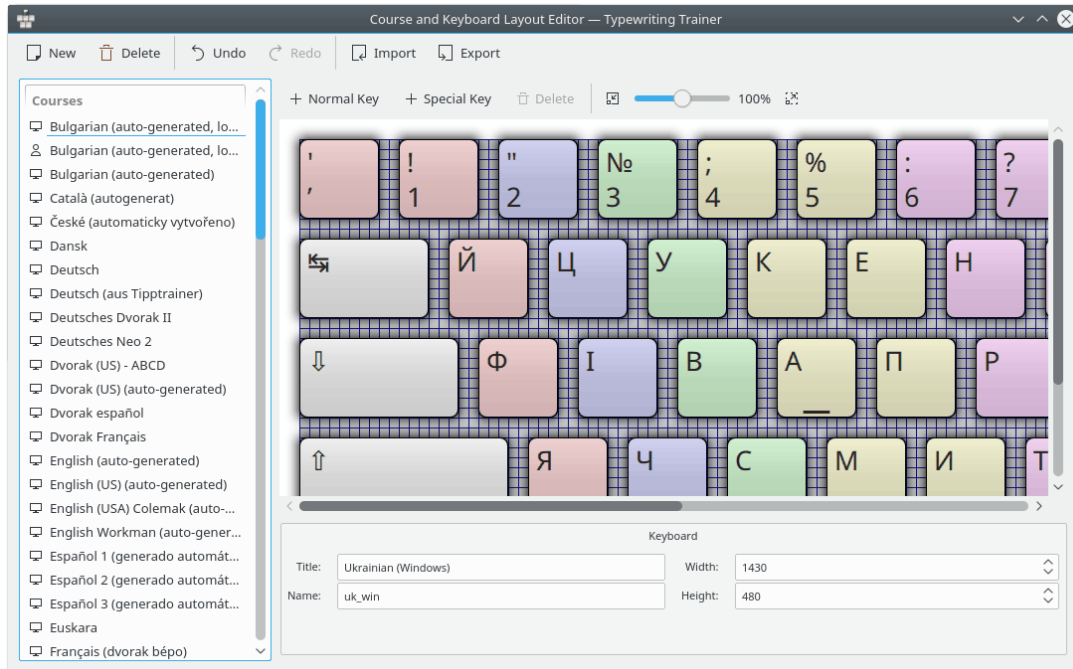

De naam van het toetsenbord is van belang in het snelkeuzemenu in de lijst van toetsenbordindelingen in het [Instellingenmenu van Typetrainer](#), en voor de statistieken.

De naam van de indeling wordt intern door Typetrainer gebruikt.

In de derde pagina van de assistent kunt u een andere indeling kiezen als sjabloon voor de door u te maken toetsenbordindeling. Selecteer deze in de lijst en klik op **Voltoeien**.

Typetrainer opent nu het venster voor het bewerkingsprogramma, klaar voor de invoer van de gegevens voor uw toetsenbordindeling.

2.2.2 Toetsen toevoegen

Met de knop **+** **Normale toets** kunt u een normale toets toevoegen aan de indeling, of met **+** **Speciale toets** een speciale toets (samensteltoets, **Space**, **Backspace**, **Tab**, **Caps Lock** of **Enter**). Met de knop **✖** **Wissen** kunt u een geselecteerde toets uit uw indeling verwijderen. U kunt de schaal wijzigen met de schuifknop rechts in de werkbalk van het bewerkingsprogramma.

In het onderste paneel van het bewerkingsvenster kunt u de eigenschappen wijzigen van individuele toetsen.

2.2.2.1 Normale toetsen

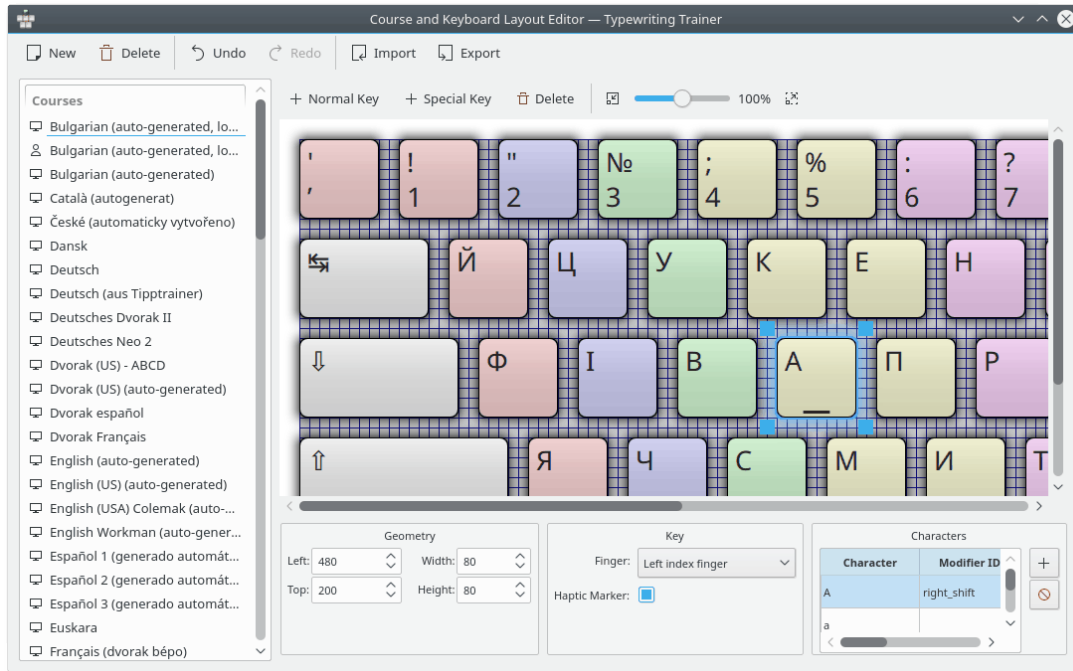
Het is eenvoudig de grootte of eigenschappen te wijzigen van een toets.

Begin met op de te wijzigen toets te klikken. Hierdoor wordt deze toets de huidige toets.

Er zijn nu 4 vierkantjes zichtbaar op de hoekpunten van de toets. Door deze vierkantjes met de muis te slepen, kunt u de grenzen van de toets slepen naar een nieuwe locatie. Door de hele toets te slepen kunt u de plaats van de toets in de indeling wijzigen.

De numerieke afmetingen van de toets kunnen ook worden gewijzigd in de sectie **Plaatsgegevens** in het paneel onder in het bewerkingsvenster.

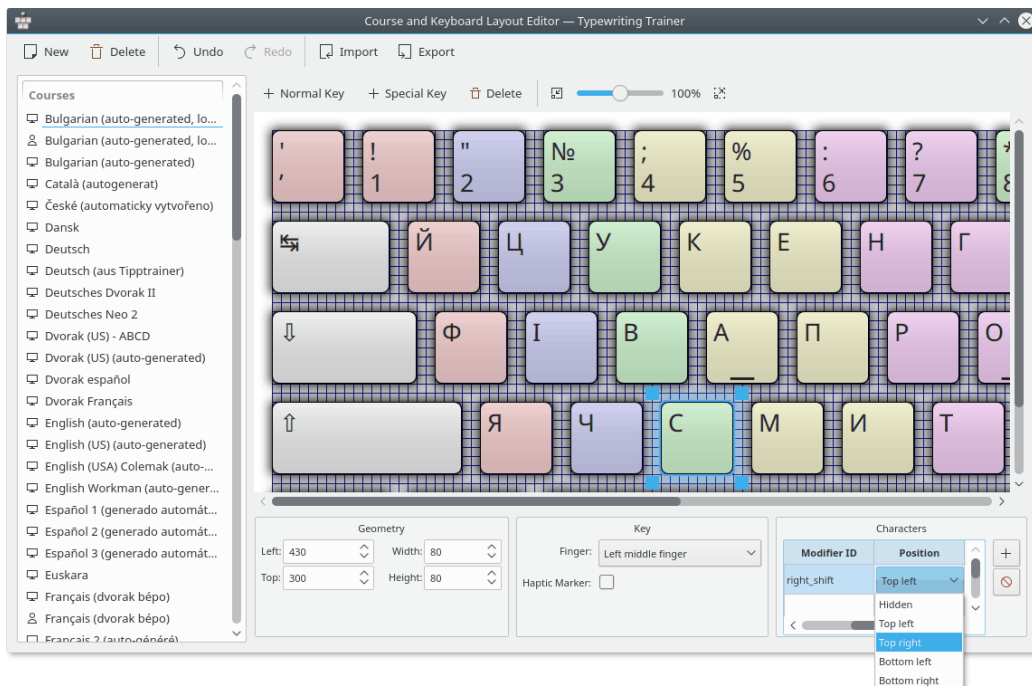
Handboek van KTouch

In het onderste paneel kunt u ook instellen door welke vinger de toets moet worden bediend, en ook of er een voelbaar ribbeltje aanwezig moet zijn op de toets.

2.2.2.1.1 Karakters voor de toets

De karakters die op een toets zichtbaar moeten zijn, kunnen worden gewijzigd in de sectie **Karakters**, in het onderste paneel van de bewerk.

U kunt een karakter toevoegen, door op de knop **+** te klikken. Een geselecteerd karakter kunt u verwijderen met de knop **⊘**.

U kunt ook de positie op de toets van individuele karakters selecteren door in de kolom **Positie** te dubbelklikken.

2.2.2.2 Samensteltoetsen

Er zijn een aantal samensteltoetsen die u in Typetrainer kunt definiëren. Zij kunnen als normale toetsen worden bewerkt, maar het is handig de naam van de samensteltoets te kennen, om die op de goede manier te kunnen gebruiken. Hieronder ziet u een tabel van de namen van samensteltoetsen.

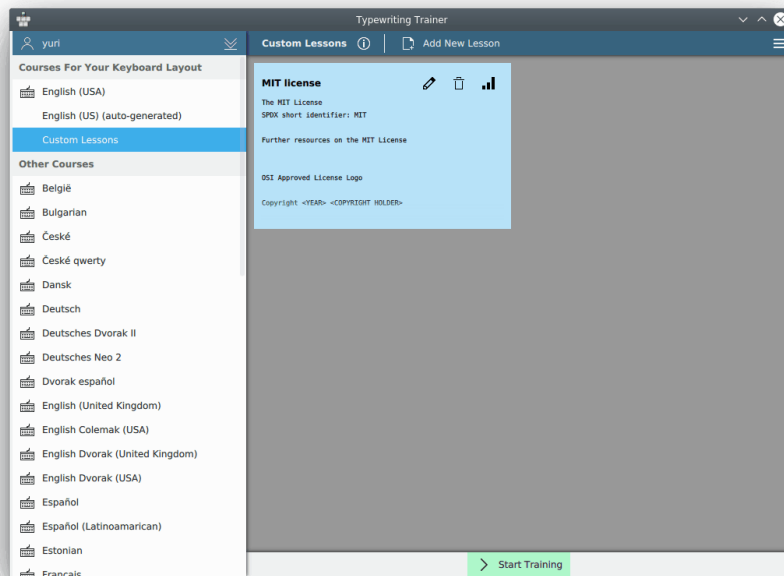
Samensteltoets	Id samensteltoets in Typetrainer
Alt	altgr
Shift	links_shift of rechts_shift

Tabel 2.1: Samensteltoetsen

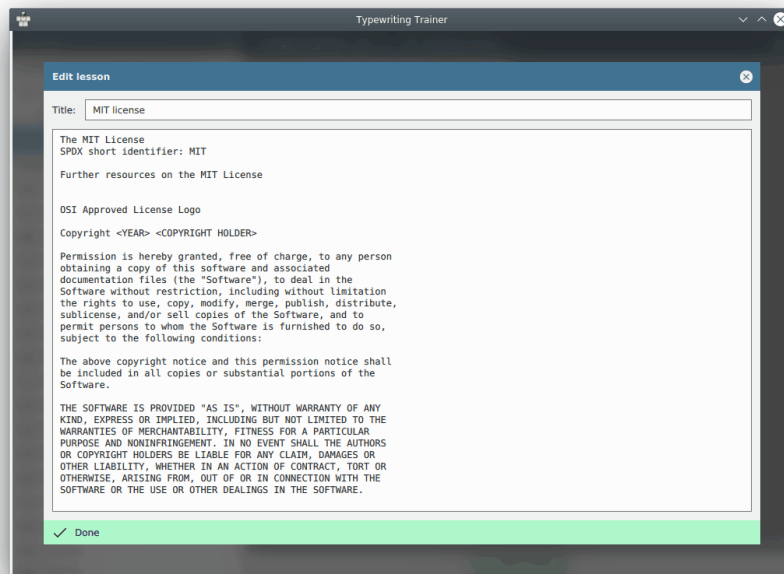
2.3 Eigen lessen

Met de eigen lessen kunt u uw oefenmateriaal gemakkelijk uitbreiden met een of andere willekeurige tekst.

De eigen lessen komen in een speciale cursus terecht, de **Eigen lessen**, die altijd beschikbaar is naast de [gewone ingebouwde cursussen](#).

Deze speciale cursus is in grote lijnen als de andere, het oefenen en verzamelen van statistische gegevens is zoals gebruikelijk. Klikken op de knop **Nieuwe les toevoegen** of op de knop **Bewerken** (pictogram met potlood voor bestaande lessen) geeft u een beperkte versie van [de gewone lesbewerker](#).

In de bewerkter worden de problematische gedeelten in uw lesteksten gemarkeerd. Karakters die niet op de gekozen toetsenbordindeling kunnen worden getypt, worden donkerrood gekleurd, van regels die mogelijk te lang zijn worden de overtallige karakters grijs weergegeven. In Type-trainer mag geen enkele regel langer zijn dan de aanbevolen limiet van 60 karakters.

Met de knop **Klaar** kunt u uw wijzigingen bevestigen, of het venster van de editor afsluiten, waarmee u die annuleert.

TIP

De eigen lessen worden elk afzonderlijk opgeslagen per profiel en toetsenbordindeling. Zo kan men verschillende lessen beheren, afhankelijk van de situatie.

2.4 Uw resultaten delen met anderen

U kunt cursussen en toetsenbordindelingen opslaan in afzonderlijke bestanden, buiten de eigen gegevensbank van Typetrainer om.

2.4.1 Exporteren/Importeren

Om een cursus of toetsenbordindeling in een afzonderlijk bestand op te slaan, kiest u die in de lijst in het linker deel van het venster van **Cursus en toetsenbordindeling bewerken**, en klikt u op de knop **Exporteren** in de werkbalk.

Hierdoor opent Typetrainer een standaard dialoog van KDE voor opslaan. Een beschrijving hiervan vindt u in het hoofdstuk [Bestanden openen en opslaan](#) van de Basiskennis van KDE.

U kunt naam en locatie kiezen van het op te slaan XML-bestand.

Indien u het de moeite waard vindt, uw bestanden beschikbaar te stellen voor anderen, dan kunt u die met een beschrijving ook opsturen naar de [discussielijst van kde-edu](#).

BELANGRIJK

Uw gegevens moeten voldoen aan de licentie [GNU General Public License, version 2](#) om te kunnen worden opgenomen in de standaard installatie van Typetrainer (dit betekent dat u dit moet goed vinden).

Om de gegevensbestanden in Typetrainer in te voeren, drukt u op de knop **Importeren** in de werkbalk, en kiest u het XML-bestand dat eerder met Typetrainer werd geëxporteerd.

Hoofdstuk 3

Dankbetuigingen en licentie

Typetrainer

KTouch, Copyright 1999-2007 van

- Håvard Frøiland haavard@users.sourceforge.net
- Andreas Nicolai andreas.nicolai@gmx DOT net

KTouch, Copyright 2011-2019 van Sebastian Gottfried sebastiangottfried@web DOT de.

Medewerkers:

- Frank Quotschalla, Duits toetsenbord, Duits oefenbestand en vertaling.
- Ernesto Hernández-Novich: Latijns-Amerikaans toetsenbord
- João Miguel Neves: Portugees toetsenbord
- Henri Girard, Frans toetsenbord

Speciale dank aan alle anderen (hier niet genoemd) die toetsenbord- en lesbestanden hebben bijgedragen.

Op- of aanmerkingen over de vertalingen van de toepassing en haar documentatie kunt u melden op <http://www.kde.nl/bugs>.

Dit document is vertaald in het Nederlands door Jaap Woldringh [jjhwoldringh op kde punt nl](http://www.kde.nl).

De vertaling werd nagelezen door Freek de Kruijf freekdekruijf@kde.nl.

Deze documentatie valt onder de bepalingen van de [GNU vrije-documentatie-licentie](#).

Deze toepassing valt onder de bepalingen van de [GNU General Public License](#).